

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

DƯƠNG VĂN TUYỀN

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ
HOẠT ĐỘNG CỦA CÁC HỢP TÁC XÃ
NÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN
TỈNH THÁI NGUYÊN**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN, NĂM 2020

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

DƯƠNG VĂN TUYỀN

**GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ
HOẠT ĐỘNG CỦA CÁC HỢP TÁC XÃ
NÔNG NGHIỆP TRÊN ĐỊA BÀN
TỈNH THÁI NGUYÊN**

**Ngành: Kinh tế Nông nghiệp
Mã số: 8620115**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. HÀ QUANG TRUNG

THÁI NGUYÊN, NĂM 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các số liệu nêu trong luận văn là trung thực. Những kết luận khoa học của luận văn chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả

Dương Văn Tuyên

LỜI CẢM ƠN

Quá trình học tập và thực hiện luận văn này tôi được sự giúp đỡ của nhiều cá nhân và tập thể. Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn sâu sắc nhất đến tất cả các cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu. Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn sâu sắc đến Ts. Hà Quang Trung người đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn các thầy giáo, cô giáo, cán bộ phòng Đào tạo và các phòng, khoa chuyên môn trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ và hướng dẫn tận tình cho tôi trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn lãnh đạo tỉnh Thái Nguyên đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong việc thu thập số liệu và những thông tin cần thiết cho việc nghiên cứu luận văn này.

Tôi xin cảm ơn nhiều tới gia đình tôi, bạn bè, đồng nghiệp đã luôn ở bên tôi, động viên, chia sẻ và tạo điều kiện cho tôi trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu luận văn này.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả luận văn

Dương Văn Tuyên

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU	vii
TRÍCH YẾU CỦA LUẬN VĂN	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa và những đóng góp của luận văn.....	3
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	5
1.1. Cơ sở lý luận về hợp tác xã và hợp tác xã nông nghiệp	5
1.1.1. Khái niệm, đặc điểm, vai trò của hợp tác xã.....	5
1.1.2. Khái niệm, đặc điểm, vai trò của hợp tác xã nông nghiệp.....	9
1.1.3. Hiệu quả hoạt động của các hợp tác xã nông nghiệp.....	13
1.1.4. Nội dung đánh giá hiệu quả hoạt động của các HTXNN	15
1.1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả hoạt động của các HTXNN	17
1.2. Kinh nghiệm phát triển HTXNN một số nước trên thế giới.....	20
1.2.1. HTXNN ở Cộng hòa Liên bang Đức	20
1.2.2. HTXNN ở Hàn Quốc	23
1.3. Kinh nghiệm phát triển HTXNN của một số địa phương.....	25
1.3.1. Kinh nghiệm phát triển HTXNN của tỉnh Tuyên Quang.....	25
1.3.2. Kinh nghiệm phát triển HTXNN của tỉnh Khánh Hòa	27

1.4. Bài học kinh nghiệm nâng cao hiệu quả hoạt động của các HTXNN trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.....	29
1.5. Một số công trình nghiên cứu có liên quan.....	30
Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	33
2.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	33
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	33
2.2.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	35
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	38
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	38
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	38
2.2.3. Phương pháp xử lý thông tin.....	40
2.2.4. Phương pháp phân tích và tổng hợp.....	40
2.3.5. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu.....	43
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	45
3.1. Kết quả và hiệu quả hoạt động của các HTXNN trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2016 - 2018.....	45
3.1.1. Tình hình phát triển HTXNN.....	45
3.1.2. Kết quả sản xuất, kinh doanh của các HTXNN trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	50
3.1.3. Đánh giá hiệu quả hoạt động của các HTXNN trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	51
3.2. Kết quả triển khai các chính sách hỗ trợ, khuyến khích phát triển hợp tác xã trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên	62
3.2.1. Chính sách cán bộ và đào tạo nguồn nhân lực.....	62
3.2.2. Chính sách đất đai	62
3.2.3. Chính sách tài chính - tín dụng	63
3.2.4. Chính sách hỗ trợ về khoa học và công nghệ	63

3.2.5. Chính sách hỗ trợ tiếp thị và mở rộng thị trường.....	63
3.2.6. Chính sách đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng	64
3.2.7. Chính sách hỗ trợ thành lập mới HTX, Liên hiệp HTX	64
3.2.8. Chính sách về thuế	64
3.2.9. Về nâng cao vai trò quản lý của Nhà nước	64
3.3. Phân tích chung các nhân tố ảnh hưởng đến hiệu quả hoạt động của các hợp tác xã nông nghiệp trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.....	65
3.4. Quan điểm, mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp phát triển HTXNN trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.....	67
3.4.1. Quan điểm và mục tiêu	67
3.4.2. Các giải pháp để nâng cao hiệu quả hoạt động của các HTXNN trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.....	69
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	72
TÀI LIỆU THAM KHẢO	77
PHỤ LỤC	78

DANH MỤC CÁC KÝ HIỆU, CHỮ VIẾT TẮT

Ký hiệu, chữ viết tắt	Nguyên nghĩa
GTLN	Giá trị lớn nhất
GTNN	Giá trị nhỏ nhất
HTX	Hợp tác xã
HTXNN	Hợp tác xã nông nghiệp
UBND	Ủy Ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU

Bảng 2.1:	Hiện trạng sử dụng đất năm 2018	35
Bảng 2.2:	Dân số trung bình toàn tỉnh phân theo giới tính, thành thị, nông thôn.....	36
Bảng 2.3:	Tốc độ phát triển kinh tế của tỉnh Thái Nguyên theo giá cố định năm 2010.....	36
Bảng 2.4:	Tình hình chuyển dịch cơ cấu kinh tế của tỉnh Thái Nguyên theo giá hiện hành.....	37
Bảng 2.5.	Nguồn tài liệu và thông tin cần thu thập	39
Bảng 2.6.	Số lượng mẫu điều tra	40
Bảng 3.1.	Số lượng HTXNN tỉnh Thái Nguyên	46
Bảng 3.2.	Ngành, lĩnh vực hoạt động của các HTXNN	46
Bảng 3.3.	Trình độ chuyên môn của cán bộ quản lý của HTXNN tỉnh Thái Nguyên năm 2018	49
Bảng 3.4.	Kết quả sản xuất, kinh doanh của 133 HTXNN điều tra trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên.....	50
Bảng 3.5.	Kết quả sản xuất kinh doanh của HTX chè Tân Hương	52
Bảng 3.6.	Hiệu quả sản xuất kinh doanh của HTX chè Tân Hương	53
Bảng 3.7.	Kết quả sản xuất kinh doanh của HTX miễn Việt Cường	55
Bảng 3.8.	Hiệu quả sản xuất kinh doanh của HTX miễn Việt Cường	55
Bảng 3.9.	Số lượng lao động và xã viên trong các HTXNN	57
Bảng 3.10.	Mức thu nhập của cán bộ quản lý và người lao động ở các HTXNN được điều tra trên địa bàn tỉnh năm 2018	57
Bảng 3.11.	Ý kiến đánh giá của cán bộ quản lý về mức độ quan trọng của các hoạt động HTXNN	59
Bảng 3.12.	Đánh giá của cán bộ quản lý về chất lượng hoạt động của HTXNN	60
Bảng 3.13.	Đánh giá mức độ hài lòng của thành viên đối với HTX	61
Bảng 3.14.	Kết quả đánh giá phân loại HTXNN.....	61
Bảng 3.15.	Điểm mạnh, điểm yếu của các HTXNN	65

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ, HỘP

Sơ đồ 3.1.	Tổ chức bộ máy quản lý hợp tác xã nông nghiệp tỉnh Thái Nguyên	47
Hộp 3.1.	Ý kiến của xã viên HTX chè Tân Hương về hiệu quả sản xuất kinh doanh của Hợp tác xã.....	54
Hộp 3.2.	Ý kiến của xã viên HTX miền Việt Cường về hiệu quả sản xuất kinh doanh của Hợp tác xã.....	56